

א) לקמן י"ט. ב) כ"ג. ה"ג;
ב) לקמן י"ח. ג) ויטין כ"א;
ד) לקמן י"ד. טו.) ד) (לעיל)
ז: ו"ט. ח.) ויטין י"ג.
ו) ג' רש"א צ"ח כסלו
למחמ שלפניו וע"י רש"י.

הגהות הב"ח

א) גמ' מוקי לה למתני'
בשטרא דלא אקנייתא:
ב) רש"י ד"ה אבי אמר
וכי אכל השתא דמנן. י"ב
וכי אכל דקס"ד השתא
וכי אכל דקס"ד השתא
ומשום הכי פריך לקמיה
אמאי לא יחזיר כ"י אכל
למאי דמסוקי הוה טעמיה
דאבי משום דחיישין
לפרעון ולקטניא והוה
שטר שנתמל שטריד:
ג) ד"ה העמא וכי הלכך
איכא לממרה. י"ב פירוש
כשאין חייב מודה:

גליון הש"ס

גמ' אבי אמר עדין
בחתומי. ע"י רש"י
מחיישי קדושן דף כ"ז
ע"א ד"ה ע"מ שמתמו
לו שטר:

מוסף רש"י

דייתיקי. לואת שכיב מרט,
דה תהא למיקס ולהית
(ג' יט"ו ב"ב).

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

בשטרי הקנאה. שמקנה לו נכסיו מהיום צין ליה צין לא ליה יגבה מהן לאותו זמן מהיום: אי פני דבשטרי ללאו הקנאה לא עבידי דכתבי אלא אם כן ראו הלוואת המעות ממני דקמני כו':
כי ליכא מלוה בהדיה. ונותן מעות **אמר.** הא דתנן כותבין שטר ללוה צלח מלוה אפילו צטר שטר ללאו הקנאה נמי ואי נמי אחי למיטרף מהאידנא והוא לא ליה עד תשרי לא שלא כדון הוא עדיו בחתומיו השעבוד ואפילו לא הלוה המעות עד תשרי. ולהכי מוקי ליה אבי צהאי טעמא משום דקשיא ליה כיון דאמרת כו' (א) אכל השתא דתנן כותבין חיישין דלמא (ב) אכל ללוה ולא ליה. ולקמיה פריך אמאי לא יחזיר הכי וכו' ליה עדיו בחתומיו ושפיר טריף: דייסיק. לואת שכיב מרט. ולשון דייתיקי דה מיקו וזת מיקוס דדברי שכיב מרט כמתבין וכמסורין דמ"ט: **מסנה.** מתנת זריא: ושזבין. פרעון שטר: **הני מילי היכא דמטא שטר לידיה.** ואפילו לאחר זמן כו' לו חתומיו לגבות מומן הכוזב וכו'. ואי קשיא הא דתנן (שביעית פ"י מ"ה) שטרי חוב המוקדמין פסולין והמאוחרין כשרין צמאי מוקי לה אבי מריך במוקדמת כחיבתן לחתומן ולהכי פסולין שכל לטרופ משעת כתיבה א"י שכתבו וחתמוהו בשטרי והס כתבו כזכו שיהא רשע השנה לשטרות: **בשנא לרב אסי.** דמוקי לההוא דכותבין בשטרי אקנייתא: **מוקי.** מתניתין דללאו אקנייתא ולהכי לא יחזיר כדקאמר איתרע ליה וחיישי דלמא אקרי וכמו והוה ליה מוקדס ולכן הופקר להשליכו: **לפרעון ולקטניא.** שמה פרעו ומן הלוה נפל והא דקא מודה של רמאות לטרופ את היא צנייה של רמאות לטרופ את הלוקחות שלקחו ממנו קרקע של צאחריות ויחלקו צנייה: **ולשמואל דאמר.** לקמן: לא חיישין לפרעון. בשטר הנמנא ואפילו אין חייב מודה דאם איתא דפרעיה מקרע הוה קרע ליה דאמר שמואל לקמן (דף טו:)

הקנאה נמי ואי נמי אחי למיטרף מהאידנא והוא לא ליה עד תשרי לא שלא כדון הוא עדיו בחתומיו השעבוד ואפילו לא הלוה המעות עד תשרי. ולהכי מוקי ליה אבי צהאי טעמא משום דקשיא ליה כיון דאמרת כו' (א) אכל השתא דתנן כותבין חיישין דלמא (ב) אכל ללוה ולא ליה. ולקמיה פריך אמאי לא יחזיר הכי וכו' ליה עדיו בחתומיו ושפיר טריף: דייסיק. לואת שכיב מרט. ולשון דייתיקי דה מיקו וזת מיקוס דדברי שכיב מרט כמתבין וכמסורין דמ"ט: **מסנה.** מתנת זריא: ושזבין. פרעון שטר: **הני מילי היכא דמטא שטר לידיה.** ואפילו לאחר זמן כו' לו חתומיו לגבות מומן הכוזב וכו'. ואי קשיא הא דתנן (שביעית פ"י מ"ה) שטרי חוב המוקדמין פסולין והמאוחרין כשרין צמאי מוקי לה אבי מריך במוקדמת כחיבתן לחתומן ולהכי פסולין שכל לטרופ משעת כתיבה א"י שכתבו וחתמוהו בשטרי והס כתבו כזכו שיהא רשע השנה לשטרות: **בשנא לרב אסי.** דמוקי לההוא דכותבין בשטרי אקנייתא: **מוקי.** מתניתין דללאו אקנייתא ולהכי לא יחזיר כדקאמר איתרע ליה וחיישי דלמא אקרי וכמו והוה ליה מוקדס ולכן הופקר להשליכו: **לפרעון ולקטניא.** שמה פרעו ומן הלוה נפל והא דקא מודה של רמאות לטרופ את היא צנייה של רמאות לטרופ את הלוקחות שלקחו ממנו קרקע של צאחריות ויחלקו צנייה: **ולשמואל דאמר.** לקמן: לא חיישין לפרעון. בשטר הנמנא ואפילו אין חייב מודה דאם איתא דפרעיה מקרע הוה קרע ליה דאמר שמואל לקמן (דף טו:)

לא חיישין לפרעון ולאו פירכא הוה דמורה אבי דלמא מטא שטרא לידיה כדאמרין (א) הלכך איכא למימרה כתב ללוה ולא ליה לגמרי ולא מטא לידיה מעולם: **שמואל מוקי לה כשאין חייב מודה.** כתיבת השטר שאומר ליה לא כתבתי ומוקי הוה. וא"ת יתקיים בחתומיו כיון שנפל אחרת ליה ואמרינן מפני שפסול היה לא נוזה ומהמנין ליה להאי: אינו
דספרא לא יפקיד ללקוחות מומן מרובה אף על גב דרב אסי חייש להפסיד ועוד לסופר רואה להפסיד ועוד שסופר המלוה שילא הקול משעת כתיבה אכל כשלוה ופרע לא הפסיד פשוט שנתן לסופר ועוד שילא המלוה ששמעו הפריעה והלוואה שנתן לא ככתב השטר:

בבא מציעא י"ג.

אבי אמר עדין בחתומיו זכין לו. מכאן קשה לרש"י דריש מסכת ראש השנה (דף ג. וספ ד"ה לטרות) דתנן צאחד צניסן ראש השנה למלכיס ומפרש בגמרא דפיקא מינה לשטרי חוב המוקדמים ופרש"י שאם לא קבעו יום לתחלת שנת המלך אלא כל מלך לפי מה שעומד פעמים שאין להצמין כגון אם כתב צו צכסליו צצנת ג' למלך וצאו עדים ואמרו כשחתמנו צו לא ראינו שהלוה אלא אמר הלוה לנו חתמו כלוותה ששנינו כותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו אכל ראינו שהלוה אותה מלוה צצנתו שצנת ג' למלך ואין אנו יודעים אם קודם לכן או אחריו כן שאין אנו יודעים מתי עמד המלך אם צין ממונ לנכסיו של אחריו והוה ליה כסליו תחלה א"כ מוקדס הוא ופסול או צין כסליו לממונ של אחריו והוה ליה מאוחר וכשר והשתא שקבעו ניסן ר"ה הוה ליה ממונ תחלה ושטר מאוחר הוא וכשר והשתא לאבי כה"ג לאו מוקדס הוא עדיו בחתומיו וזכין לו ולרב אסי נמי דלית ליה למה הולכרו לעשות תקנה כיון דלית ליה כותבין שטר ללוה אלא בשטרי הקנאה ועוד וכי רגילות הוא שיטכחו כל העולם והסופר וצ"ד מתי עמד המלך שהולכרו לעשות תקנה צצציל כך ועוד דהוה ליה למימרה ד"מ טוצא צכל שטרות שלא ידעו מאומתי לגבות כיון דאין יודעים מתי מתחלת שנת המלך ופר"ק יומא אך אין מקומי הנה ונראה לפרש ד"מ לשטרי חוב המוקדמים היינו כגון שאם עמד המלך צכ"ט צאדר כשיגיע כ"ט צאדר צצנה של אחריו פעמים יעשה הסופר ציוס אחד ויסבור ששעמד המלך אשתקד צאחד צניסן ויכתוב עתה צכ"ט צאדר שנה ראשונה ומנאל שטר וזו מוקדס שנה שלמה וזה פסול לכולי עלמא שכותב עתה שנה של אשתקד אכל כשקבעו ניסן ר"ה לא יעשה דמיום שני לעמידת המלך שהוה ראש חדש ניסן כתב הסופר שנה שניה ומשם ואילך עד ניסן הבא:

אבי אמר עדין בחתומיו זכין לו. מכאן קשה לרש"י דריש מסכת ראש השנה (דף ג. וספ ד"ה לטרות) דתנן צאחד צניסן ראש השנה למלכיס ומפרש בגמרא דפיקא מינה לשטרי חוב המוקדמים ופרש"י שאם לא קבעו יום לתחלת שנת המלך אלא כל מלך לפי מה שעומד פעמים שאין להצמין כגון אם כתב צו צכסליו צצנת ג' למלך וצאו עדים ואמרו כשחתמנו צו לא ראינו שהלוה אלא אמר הלוה לנו חתמו כלוותה ששנינו כותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו אכל ראינו שהלוה אותה מלוה צצנתו שצנת ג' למלך ואין אנו יודעים אם קודם לכן או אחריו כן שאין אנו יודעים מתי עמד המלך אם צין ממונ לנכסיו של אחריו והוה ליה כסליו תחלה א"כ מוקדס הוא ופסול או צין כסליו לממונ של אחריו והוה ליה מאוחר וכשר והשתא שקבעו ניסן ר"ה הוה ליה ממונ תחלה ושטר מאוחר הוא וכשר והשתא לאבי כה"ג לאו מוקדס הוא עדיו בחתומיו וזכין לו ולרב אסי נמי דלית ליה למה הולכרו לעשות תקנה כיון דלית ליה כותבין שטר ללוה אלא בשטרי הקנאה ועוד וכי רגילות הוא שיטכחו כל העולם והסופר וצ"ד מתי עמד המלך שהולכרו לעשות תקנה צצציל כך ועוד דהוה ליה למימרה ד"מ טוצא צכל שטרות שלא ידעו מאומתי לגבות כיון דאין יודעים מתי מתחלת שנת המלך ופר"ק יומא אך אין מקומי הנה ונראה לפרש ד"מ לשטרי חוב המוקדמים היינו כגון שאם עמד המלך צכ"ט צאדר כשיגיע כ"ט צאדר צצנה של אחריו פעמים יעשה הסופר ציוס אחד ויסבור ששעמד המלך אשתקד צאחד צניסן ויכתוב עתה צכ"ט צאדר שנה ראשונה ומנאל שטר וזו מוקדס שנה שלמה וזה פסול לכולי עלמא שכותב עתה שנה של אשתקד אכל כשקבעו ניסן ר"ה לא יעשה דמיום שני לעמידת המלך שהוה ראש חדש ניסן כתב הסופר שנה שניה ומשם ואילך עד ניסן הבא:

משום דקשיא ליה לאבי. תימה דצצציל כך לא הולכך לומר עדיו בחתומיו זכין לו דאפילו יסבור דאין זכין כרב אסי ומתניתין שכותבין שטר ללוה בשטרי הקנאה ודלמא מיקרי וכתב לא אמרי' יעמיד משנתו צצציי מודה ולא יחזיר משום דחיישין לפרעון ולקטניא כדאמר צצצין וי"ל משום דקשיא לאבי לא ניחא ליה שניא דרב אסי ומילתא צצציי נגשה היא ולא קאי אדאמר אבי עדיו בחתומיו זכין לו: **היינו טעמא** דחיישין לפרעון ולקטניא. וסברי רבנן אחריות טעות סופר הוא ולכן לא יחזיר אפילו אין צו אחריות וכן לרב אסי תימה אמאי קאמר משום דחיישין לקטניא לימא משום דחיישין שמה פרעו וכבר נמחל שעבודו ועתה רואה לחזור וללוה צו כדי להרויח פשיטי דספרא ומלוה נמי רואה דצבר שיטרופ מומן מוקדס וי"ל משום פשיטי שאין חייב מודה (ב) דאמר יחזיר למלוה לצור על פי צלוותיה וכיון שאין בו אחריות נכסין אינו גובה לא ממשעבדו ולא מבני חרי. (א) אלו צ"ל וי"ש בשטרי הקנאה. (ב) צ"ל אמר ר"מ דמיוז למלוה וכו'.

עין משפט גר מצוה

קאי א מ"י פ"ד מהל' מלוה וזה ה"ל א ועין מ"מ שהיה צ"ע סגן עשין עד טו"ע ח"מ ס"י לגו סעף ג': ב (טו"ש"פ ח"מ ס"י מג סעף טו'): ג (טו"ש"פ ח"מ ס"י סה סעף יז): ק"ב ד מ"י פ"ח מהל' אבדיה ה"ל א סגן עשין עד טו"ש"פ ח"מ ס"י סה סעף ו':

רבינו הגנאל

מלוה כמו יחוש שמה כתב ללוה ולא ליה. ופרקי רב אשי בשטרי הקנאה דהא שיצבד נפשה בחליפין ולא חיישי' לתחלת המעות אלא נשתעבר מעידנא הריא דקני מניה בחליפין. אבי אמר עדין בחתומיו זכין לו פ"י כיון שאמר ליה ליעדים העידו עלי שיה לפלוני עלי כך וכך וככתבו שטר בזה וחתמו קנו וכו' הלוח והוא נפיק שטרא מירא דמלוה אבל אי לא נפיק שטרא מתותי ידיה דמלוה חיישין דלמא אכתי לא מטא לידיה דמלוה ומתני' דאוקימנא בהאי מדרה הריא שטרא מטא לידיה דמלוה מהריא שעתא דנכתב ומיניה נפל. אמר לך אבי כי הא גונא ברלא נקיס שטרא מחותי ידיה דמלוה חיישין לקטניא ומשום הכי לא הייננן בהוראתו ללוה. ולא אשכחן פירכא לא להא דאבי ולא להא דרב אשי ותרייהו בעינן דמטא שטרא בידא דמלוה. והא דר' יוחנן לא הוי להו חיובתא דיכול רב אקנייתא ולאבי נמי לא הויא חיובתא דהא לדבריו דר' יוחנן שייכי. מיהו סגיא דשמעתין כ"י יוחנן סלקא דאמר מחלוקת בשחיב מודה ר"מ דאמר יחזיר סבר שטר שאין בו אחריות נכסין לא גבי ממשעבדו מבני חרי הוא דגבי וכיון דמורה ליה ליכא למיחש הלכך יחזיר ורבנן סברי גבי אפי' ממשעבדו הלכך לא יחזיר דחיישין לקטניא אבל בשאין חייב מודה דברי הכל לא יחזיר דחיישין לפרעון ותניא בהדיא כוותיה. שמואל מוקי לה לכולה מתני' בשאין חייב מודה אבל בשחיב מודה דברי הכל יחזיר כי עדיו בחתומיו זכין לו (א) (ובל' בשטרי הקנאה דהא שיצבד נפשה. ובשטר שאין בו אחריות אע"פ שאין חייב מודה (ב) ר"מ דאמר יחזיר למלוה לצור על פי צלוותיה וכיון שאין בו אחריות נכסין אינו גובה לא ממשעבדו ולא מבני חרי.